

NACIONALNA NORMIZACIJA

Održan 11. sastanak TO 28-Naftni proizvodi i maziva

U Državnom zavodu za normizaciju i mjeriteljstvo održan je 19. prosinca 2000. sastanak TO 28-Naftni proizvodi i maziva sa sljedećim dnevnim redom:

1. Usvajanje programa rada TO 28
2. Osnivanje pododbora TO 28 (izbor članova)
3. Prijedlog za prihvaćanje normi u izvorniku
4. Povlačenje HR normi
5. Prijedlog za prihvaćanje i upućivanje na raspravu međunarodnih normi

Usvojem je dorađeni Plan rada i program rada TO 28 za razdoblje 2000.-2003. g. i bit će uvršten u *Program rada 2001 DZNM* u skladu s Kodeksom dobre prakse za pripremu, usvajanje i primjenu norma (WTO TBT).

Na osnovi prijava članova za rad u pododborima odlučeno je da se osnuje sedam pododbora i to:

TO 28/PO 1 Naftni proizvodi i maziva; Nazivlje
TO 28/PO 2 Naftni proizvodi i maziva; Dinamička mjerenja
TO 28/PO 3 Naftni proizvodi i maziva; Statička mjerenja
TO 28/PO 4 Naftni proizvodi i maziva; Razredbe i specifikacije
TO 28/PO 5 Naftni proizvodi i maziva; Mjerenje lakih ugljikovodičnih fluida
TO 28/PO 6 Naftni proizvodi i maziva; Robni promet i primopredaja
TO 28/PO 7 Naftni proizvodi i maziva; Metode ispitivanja značajki kvalitete i uzorkovanje

Predsjednik TO 28 M. Jednačak sazvat će sve članove novoizabranih pododbora do 15. ožujka 2001. na kojem će biti izabrani predsjednici PO.

Usvojen je prijedlog za prihvaćanje normi u izvorniku EN ISO 3170:1998 Petroleum liquids-Manual sampling i ISO 10336:1997 Crude petroleum-Determination of water-Potentiometric Karl Fisher titration method.

Istovremeno je prihvaćen prijedlog da se povuku i zastarjele HRN norme:

HRN ISO 3170:1997 Tekući naftni proizvodi-Ručno uzorkovanje (ISO3170:1988)

HRN DIN 51777-1:1997 Ispitivanje naftnih proizvoda i otapala-Određivanje sadržaja vode metodom po Karl Fischeru (DIN 51777:1993)

HRN B.HO.511 Maziva i srodni proizvodi. Klasifikacija tečnih industrijskih maziva prema viskoznosti

HRN B.HO.550 Maziva i srodni proizvodi. Klasa L. Opšta klasifikacija.

Za sljedeći sastanak TO tajništvo će napraviti analizu koje su hrvatske, europske i međunarodne norme zamijenile povučene HRN (JUS norme) odnosno izraditi popis povučenih HRN (JUS) grupa B.HX.XXX.

Prijedlog za upućivanje međunarodnih normi iz područja mjerenja i robnog prometa na javnu raspravu nije prihvaćen, budući da je u prijevodima naslova bilo više nedoumica. Stoga se prijedlog proslijeđuje na mišljenje PO za nazivlje.

HRN - Prijedlozi za prihvaćanje stranih normi

ISO 13734:1998 Natural gas - Organic sulphur compounds used as odorants
- Requirements and test methods

ISO 6326-1:1989 Natural gas – determination of sulphur compounds Part 1:
General introduction

ISO 6326-2:1981 Gas analysis – Determination of sulphur compounds in
natural gas Part 2: Gas chromatographic method using an elect-
rochemical detector for the determination of odoriferous sulphur
compounds

ISO 6326-3:1989 Natural gas – Determination of sulphur compounds Part 3 –
Determination of hydrogen sulfide, mercaptan sulphur, and
carbonyl sulfide sulphur by potentiometry

ISO 6568:1981 Natural gas – Simple analysis by gas chromatography

ISO 6974:1984 Natural gas – Determination of hydrogen, inert gases and
hydrocarbon up to C₈ – Gas chromatographic method

ISO 6327:1981 Gas analysis – Determination of the mater dew point of
natural gascooled surface condensation hygrometers

ISO 6570-1:1983 Natural gas – Determination of potential hydrocarbon liquid
content Part 1: Principles and general requirements

ISO 6570-2:1984 Natural gas – Determination of potential hydrocarbon liquid
content Part 2: Weighing method

ISO 6142:1981 Gas analysis – Preparation of calibration gas mixtures –
Weighing methods

NORMIZACIJA

- ISO 6143:1981 Gas analysis – Determination of composition of calibration gas mixtures – Comparison methods
- ISO 6144:1981 Gas analysis – Preparation of calibration gas mixtures – Static volumetric methods
- ISO 6145-1:1986 Gas analysis – Preparation of calibration gas mixtures – Dynamic volumetric methods Part 1: Methods of calibration
- ISO 6145-3:1986 Gas analysis – Preparation of calibration gas mixtures – Dynamic volumetric methods Part 3: Periodic injections into a flowing gas stream
- ISO 6145-4:1986 Gas analysis – Preparation of calibration gas mixtures – Dynamic volumetric methods Part 4: Continuous injection method
- ISO 6145-6:1986 Gas analysis – Preparation of calibration gas mixtures – Dynamic volumetric methods Part 4: Sonic orifices
- ISO 6147:1979 Gas analysis – Preparation of calibration gas mixtures – Saturation method

EUROPSKA NORMIZACIJA

CEN se uključuje u skrb za okoliš

CEN se susreće sa sve većim potrebama za zaštitu okoliša te u skladu sa sve izraženijim željama stanovništva postavlja uključivanje u zaštitu okoliša na prvo mjesto u europskoj normizaciji. To se radi u tijesnoj suradnji s političkim organima na europskoj razini. Europska unija već pripravlja opsežnu seriju propisa za osiguranje kvalitetnog okoliša u Europi, a CEN je preuzeo zadatak da pripravi odgovarajuće norme koje će te propise podupirati.

Pojedini tehnički odbori su već pozvali stručnjake iz industrije, laboratorija, zakonodavnih organa i istraživačkih institucija da pomažu pri tome zahtjevnom radu. Ubrzo se očekuje potpis između CEN i Direktorata komisije za okoliš po kojem će biti moguće značajnije dijelove normi EN ISO koji obuhvaćaju sustave upravljanja okolišem objaviti u zakonodavnim aktima. Pri pripravi svake norme treba najprije odgovoriti na pitanje:

- Da li norma obrađuje tvari ili materijale koji zbog svoje proizvodnje, uporabe ili otapala imaju štetan utjecaj na okoliš?
- Ili su na raspolaganju materijali koji okoliš ne obremenjuju?

Do sada je CEN ustanovio četiri tehnička pododbora koji se bave pripravom standardnih metoda za mjerenje kvalitete okoliša, a u tijeku su još druge akcije koje uključuju pripravu odgovarajućih smjernica za okoliš (CEN Memorandum No. 4 – ISO Guide 64. Guide for inclusion of environmental aspects in product standards), uspostavu strateškog savjetodavnog organa za okoliš SABE (Strategic Advisory Body on Environment) i organizaciju Environmental Help desk pri CEN-u.

Na radnom sastanku koji je 8. lipnja 2000. organizirala Europska komisija, kojem su osim CEN-a prisustvovala prije svega zainteresirane nevladine organizacije, zaključeno je da bi dosljedno uključivanje oblika zaštite okoliša u norme povećalo i njihovu vrijednost.

Pri tome su se udruženja potrošača i sindikati zauzimali za to da bi i oni sudjelovali u normizacijskom procesu putem posebnog europskog organa za okoliš.

Mjerenje kvalitete okoliša

Amsterdamski dogovor 1998. je prvi put obvezao države članice EU na visoku razinu zaštite okoliša. Da bi ispunila taj cilj, EU pripravlja seriju propisa u kojima će biti poštovane različite posebnosti pojedinih regija. Europsko zakonodavstvo se po navici preuzima u obliku direktiva koje određuju stupanj zaštite okoliša koje mogu pojedine države članice pooštriti zavisno o svom trenutačnom stanju na tom području.

Propisi za zaštitu okoliša se usredotočuju na kvalitetu okoliša (primjerice granična vrijednost za benzin u zraku) ali i na specifične vrijednosti (granična vrijednost dioksina iz spalionica otpada). U oba primjera je pravilno izvođenje propisa ovisno o mjernim metodama putem kojih se može doći do pouzdanih podataka.

Za pripremu odgovarajućih norma CEN je pozvao stručnjake iz svih 19 država članica. Tehnički odbori razmatraju postojeće nacionalne metode i pripravljaaju mjerne postupke koji bi bili primjenjivi za sve države, a potom bi ih vrednovali laboratorijskim pokusima. Po pravilima europske normizacije prijedlog zatim ide na javnu raspravu. Nadaju se da će takvim pristupom

doći do standardnih metoda vrlo pouzdanih, s primjerenim i ponovljivim rezultatima koji će se koristiti u svim državama Europe.

MEĐUNARODNA NORMIZACIJA

ISO – Nove međunarodne norme

ISO 2592:2000 Determination of flash and fire points – Cleveland open cup method

ISO 4268:2000 Petroleum and liquid petroleum products – Temperature measurements – Manual methods

ISO 6296:2000 Petroleum products – Determination of water – Potentiometric Karl Fischer titration method

ISO IDIS 2909:2000 Petroleum products – Calculation of viscosity index from kinematic viscosity

ISO/FDIS 4512:2000 Petroleum and liquid petroleum products – Equipment for measurement of liquid levels in storage tanks – Manual methods

ISO/DIS 8754:2000 Petroleum products – Determination of sulphur content – Energy dispersive x-ray fluorescence method (Rev. of ISO 8754:1992)

ISO/DIS 16591:2000 Petroleum products – determination of sulphur content – Oxidative microconlometry method

Priredila Gordana Prohaska

Ispravak krivog navoda

U članku MOGUĆNOSTI PROIZVODNJE MOTORNIH GORIVA U INI PREMA NOVIM ZAHTJEVIMA KVALITETE (K. Kaluđer Kamčev, M. Ištuk, M. Jednačak), objavljenog u časopisu Goriva i maziva, br. 5/2000. na str. 295-323, autorima se potkrala pogreška, koju ovim putem nastojimo ispraviti. Na str. 297. umjesto "...opcije za smanjenje sadržaja aromata na 42, odnosno 35 vol% i benzena na 11%..." treba biti "...i benzena na 1 vol%...". Ove su vrijednosti inače ispravno navedene na više mjesta u tekstu i tablicama, tako da je pažljivijim čitanjem uočljivo da se radi o previdu. Stoga ovim putem autori mole poštovane čitatelje da uvažavaju ispravak.

